

Uchwała nr VI/112/94
Rady Miejskiej w Gliwicach
z dnia 29 grudnia 1994 r.

w sprawie: **antysamorządowych działań podejmowanych przez Sejm i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej.**

Działając na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. nr 16 poz. 95 z 1990 r. z późn. zmianami) Rada Miejska w Gliwicach, na wniosek klubów radnych Unii Wolności, Stowarzyszenia Ugrupowań Prawicowych „Poprawa”, Klubu Radnych Dzielnicowych List Wyborczych oraz Klubu Sojuszu Lewicy Demokratycznej

uchwała, co następuje:

1. Rada Miejska w Gliwicach podziela zaniepokojenie Sejmiku Samorządowego Województwa Katowickiego w sprawie antysamorządowych działań podejmowanych przez Sejm i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, przedstawione w Uchwale nr IV/34/94 Sejmiku z dnia 2 grudnia 1994 r. (zał. nr 1).
2. Jako przykład skutków opisanej w Uchwale Sejmiku Samorządowego polityki Rada przedstawia sytuację zmuszającą Radę Miejską w Gliwicach do wypowiedzenia *Porozumienia zawartego w dniu 22 października 1993 r. pomiędzy Wojewodą Katowickim a Prezydentem Miasta Gliwice w sprawie przekazania niektórych zadań i kompetencji z zakresu administracji rządowej do wykonania organom gminy Gliwice* (zał. nr 2).
3. Tekst niniejszej uchwały Rada przesyła na ręce Prezydenta RP, Marszałka Sejmu RP i Prezesa Rady Ministrów RP, Ministra - Szefa Urzędu Rady Ministrów, Przewodniczącego Krajowego Sejmiku Samorządu Terytorialnego, Przewodniczącego Sejmiku Samorządowego Województwa Katowickiego, Prezydentów Miast Województwa Katowickiego realizujących program pilotażowy RAP, Przewodniczącego Konwentu Prezydentów Największych Miast Polskich, Prezesa Związku Miast Polskich.
4. Wykonanie uchwały Rada powierza Przewodniczącemu Rady Miejskiej.
5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Gliwicach

Tadeusz Grabowiecki

GRU. 1994

Nr 1637/94

Uchwała Nr IV/34/94

Sejmiku Samorządowego Województwa Katowickiego
z dnia 2 grudnia 1994 r.

w sprawie:
antysamorządowych działań podejmowanych przez Sejm i Rząd RP

Na podstawie art. 77 ust. 1 pkt. 10 ustawy
z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym
(Dz.U. Nr 16 poz. 95 z późniejszymi zmianami)

Sejmik Samorządowy Województwa Katowickiego
uchwala:

Przyjść następujące stanowisko:

Sejmik Samorządowy Województwa Katowickiego zdecydowanie negatywnie ocenia działania Sejmu i Rządu RP opóźniające reformy administracji publicznej oraz reformy finansów państwa.

Brak woli politycznej rządzącej koalicji dostosowania administracji państwowej do zmian gospodarczych i społecznych oraz antysamorządowa polityka Rządu RP skutkuje tym, że na gminy nakładane są dodatkowe zadania bez ustawowego zabezpieczenia środków finansowych na ich realizację. Uchwalona przez Sejm i Senat RP ustawa o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych nie gwarantuje w budżecie państwa środków na wypłatę dodatków mieszkaniowych, co może doprowadzić do załamania się budżetów gmin. Brak pełnych zabezpieczeń finansowych w budżecie państwa na kontynuację programu pilotażowego reformy administracji publicznej spowoduje zmarnotrawienie wykonanej olbrzymiej pracy, środków z budżetu państwa oraz własnych środków finansowych miast zaangażowanych w realizację programu pilotażowego. Uchwalona ostatnio przez Sejm RP ustawa o Najwyższej Izbie Kontroli, przyznająca tej Izbie sprzeczne z Europejską Kartą Samorządu Terytorialnego uprawnienia kontrolne, ogranicza zagwarantowaną konstytucyjnie samodzielność gmin.

Wymianione działania budzą najwyższy niepokój środowisk samorządowych. Władza działająca wbrew interesom obywateli, opóźniająca decentralizację administracji publicznej, bierze na siebie pełną odpowiedzialność za nieuzasadnione przedłużanie skutków społecznych wyhodzenia Polski z zapaści gospodarczej.

Sejmik Samorządowy Województwa Katowickiego apeluje do wszystkich gmin o wyrażenie zdecydowanego protestu wobec antysamorządowej polityki Sejmu i Rządu RP oraz o przesłanie podjętych stanowisk na ręce Prezydenta RP, Marszałka Sejmu i Prezesa Rady Ministrów RP.

PRZEWODNICZĄCY
SEMIKU SAMORZĄDOWEGO
WOJEWÓDZTWA KATOWICKIEGO

J. FRACKOWIAK

UZASADNIENIE

do wypowiedzenia przez Radę Miejską w Gliwicach

Porozumienia zawartego w dniu 22 października 1993 r. pomiędzy Wojewodą Katowickim a Prezydentem Miasta Gliwice w sprawie przekazania niektórych zadań i kompetencji z zakresu administracji rządowej do wykonania organom gminy Gliwice

W roku 1990 zostały ponownie utworzone samorzady terytorialne. Część spraw publicznych przejęły rady i zarządy gmin. Pozostają one pod ścisłą kontrolą mieszkańców, więc szybko okazało się, że pieniądze wydają gospodarniej. Następnym krokiem reformy administracji publicznej miało być wprowadzenie powiatów. Powiaty powinny zajmować się tymi sprawami, których jedna gmina sama udźwignąć nie może: służbą zdrowia, szkołami ponadpodstawowymi itp. Wprowadzenie powiatów poprzedzono programem pilotażowym. Polegał on na przekazaniu zadań powiatów tym gminom, które były do tego od dawna przygotowane i które miały stać się powiatami grodzkimi. Chodziło o największe miasta Polski. Program miał trwać jeden rok. Od 1995 roku miały istnieć samorządowe powiaty z własnym budżetem, utworzonym z części dochodów państwa, od którego przejęły by część zadań ponadlokalnych.

Miasto Gliwice, decyzją Rady Miejskiej, wzięło udział w programie. Skalkulowaliśmy swoje możliwości i przejęliśmy prowadzenie służby zdrowia, szkół ponadpodstawowych, zarząd nad drogami i szereg innych kompetencji. Pod względem skali i zakresu przejmowanych zadań Gliwice należały do ścisłej czołówki "miast pilotażowych".

Dzięki temu wiele spraw zostało uporządkowanych - o ustawieniu znaku drogowego na ulicy w Gliwicach nie decydował już Wojewoda, przygotowana została restrukturyzacja służby zdrowia, zaniedbane od lat placówki służby zdrowia i oświaty doczekały się najbardziej niezbędnych remontów, poprawił się stan dróg. Sprawy załatwiane były szybciej i zgodnie z wolą mieszkańców.

Miasto Gliwice z własnych dochodów, które są znikomo małe w porównaniu z kwotami odprowadzanymi z naszego terenu do budżetu państwa dofinansowało zadania pilotażowe na kwotę 67 mld zł. Godziliśmy się na to świadomie - sytuacja taka miała trwać tylko jeden rok. Od stycznia 1995 - zamiast arbitralnie przyznanych przez rząd dotacji i subwencji - w Gliwicach miało zostawać więcej z płaconych przez nas podatków.

Od tego czasu w Polsce zaszły głębokie zmiany polityczne. Szczególnie w ostatnich tygodniach okazało się, że pomimo deklaracji rządzącej obecnie koalicji na temat wspierania samorządności, nie widac istotnych postępów w realizacji tych deklaracji, a w szeregu spraw nastąpił wręcz regres. Tak jest m.in. w sprawach pilotażu oraz reformy powiatowej. Narzędziem wymuszającym wycofanie się szeregu miast z pilotażu i oddalającym reformę samorządową Państwa są pieniądze na finansowanie zadań państwa, zleconych gminom na podstawie umowy pilotażowej. Dla przykładu: Gliwice w 1994 roku otrzymały na wydatki bieżące w służbie zdrowia 40,6 mld zł., wydano prawie dwa razy więcej, a na przyszły rok przyznano nam 30,6 mld zł. Na wszystkie "zadania pilotażowe" zabraknie w przyszłym roku ok. 170 mld zł. Nasze miasto nie jest w stanie unieść tego dodatkowego ciężaru. Dochodzą do tego bulwersujące, niczym nie uzasadnione decyzje ministerstwa finansów, które sprowadzają się do karania naszej służby zdrowia za to, że nie jest już zarządzana przez państwo. Miasta pilotażowe nie mogły korzystać z pierwszego, reklamowanego etapu programu oddłużania służby zdrowia.

Sytuacja służby zdrowia w województwie katowickim jest wyjątkowo trudna. Na wydatki pozapłacowe (bez leków) przyznano nam mniej niż połowę kwoty przeznaczonej na ten cel w 1994 roku. Średnio dla pozostałych województw wskaźnik ten jest trzy razy większy, przykładowo dla Warszawy wynosi on 167 %, zaś dla woj. katowickiego tylko 43,6%.

W tej sytuacji Rada uznała za konieczne rozwiązanie umowy w sprawie pilotażu i oddanie przejętych rok temu zadań administracji państwowej. Decyzja ta jest dramatyczna - niweczy nadzieje i ogromny wysiłek wielu ludzi, pragnących kontynuacji reformy państwa. Uważamy jednak, że jest ona mniejszym złem niż wzięcie odpowiedzialności za sprawy, których bez pieniędzy prowadzić się nie da.

Nie zapominamy o służbie zdrowia i oświacie - będziemy ją w dalszym ciągu wspierać w miarę naszych możliwości. Liczymy na to, że rząd bardziej dofinansuje te dziedziny naszego życia, gdy znów będzie bezpośrednio za nie odpowiedzialny. Rządowe decyzje dotyczące budżetu dyktowane są względami politycznymi. Zmuszono nas do rezygnacji z programu pilotażowego, przeznaczając na niego za małą ilość pieniędzy. Teraz niektórzy mogą obłudnie twierdzić, że miasto nie poradziło sobie z nowymi zadaniami. Jednocześnie w projekcie budżetu państwa znalazła się kwota 16 bln zł na dofinansowanie Banku Gospodarki Żywnościowej, czyli na umorzenie nieodpowiedzialnie udzielanych kredytów dla rolnictwa. Obawiamy się, że następne decyzje centrali mogą być równie niekorzystne dla samorządów miejskich. Już niedługo okaże się, czy zmuszenie miast do wypłacania dodatków mieszkaniowych, bez zapewnienia dodatkowych źródeł finansowania nie doprowadzi naszego budżetu do ruiny.

Polska jest wciąż państwem silnie scentralizowanym. Zdecydowana większość publicznych pieniędzy wydawana jest na szczeblu centralnym: decyzje nawet błahe, dotyczące społeczności lokalnych, wciąż podejmowane są przez administrację państwową.

Takie właśnie działania rządu prowadzą do zniszczenia programu pilotującego reformę administracji publicznej. Nasza decyzja, w kategoriach finansowych, powinna okazać się korzystna dla gliwickiej służby zdrowia i oświaty, chociaż jest krokiem wstecz na drodze reformowania państwa.

Deklarujemy, że powrócimy do programu Reformy Administracji Publicznej - wycofamy nasze wypowiedzenie, jeżeli Gliwice otrzymają na każde z „zadań pilotażowych” co najmniej kwotę realnie nie mniejszą niż w 1994 roku.